

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 04/06/2020)

Tình hình nổi bật

BTQP Nhật Bản và BTQP Mông Cổ ngày 1/6 đã hội đàm trực tuyến về dịch Covid19, các sự việc xảy ra ở Biển Đông và Biển Hoa Đông, hợp tác và giao lưu quốc phòng giữa hai nước. BTQP Nhật phản đối mạnh mẽ hành vi gia tăng căng thẳng và nỗ lực đơn phương thay đổi nguyên trạng, đề cập tới tầm quan trọng của trật tự trên biển tự do và rộng mở dựa trên pháp trị. BTQP Mông Cổ cam kết giải quyết hòa bình các tranh chấp tại Biển Đông dựa trên luật pháp quốc tế.

Ngày 2/6, Báo Thị trường Tài chính Tiền tệ đưa tin về tầm nhìn phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2045. Theo đó, yêu cầu phát triển kinh tế biển trong thời gian tới là thúc đẩy đổi mới, sáng tạo, đảm bảo phát triển kinh tế bền vững, xây dựng thương hiệu biển Việt Nam; khai thác sử dụng hiệu quả, hợp lý các vùng ven biển và hải đảo. Bảo đảm thực thi đầy đủ các quyền và lợi ích hợp pháp của Việt Nam trên Biển Đông, phù hợp với luật pháp quốc tế về biển, đặc biệt là Công ước của Liên hợp quốc về Luật biển (UNCLOS) năm 1982.

Người phát ngôn Chính phủ Đức Steffen Seibert ngày 3/6 cho biết Hội nghị Thượng đỉnh EU-Trung Quốc tại Đức dự kiến vào tháng 9 bị hoãn do đại dịch COVID-19. Quyết định này được đưa ra sau cuộc điện đàm giữa Thủ tướng Đức Angela Merkel, Chủ tịch Ủy ban châu Âu Charles Michel và Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình. Các bên sẽ lùi thời điểm tổ chức và sớm công bố kế hoạch cụ thể.

Thủ tướng Úc và Thủ tướng Ấn Độ ngày 4/6 ra Tuyên bố chung nâng cấp quan hệ đối tác song phương lên đối tác chiến lược toàn diện. Hai nước chia sẻ tầm nhìn về khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do, rộng mở và dựa trên luật lệ; mong muốn tăng cường hợp tác khoa học công nghệ, nghiên cứu; gia tăng hợp tác biển vì Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương rộng mở và bao trùm. Hai bên cũng đề cập tới phát triển hợp tác quốc phòng qua việc nâng cao các cuộc diễn tập và khả năng liên hợp tác chiến. Úc tái khẳng định ủng hộ Ấn Độ trở thành ứng cử viên cho vị trí Ủy viên thường trực trong Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc cải tổ và vị trí Ủy viên không thường trực tại Hội đồng Bảo an nhiệm kỳ 2021-2022.

Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Triệu Lập Kiên ngày 3/6 trả lời về phản ứng của Trung Quốc trước việc Mỹ gửi Công hàm cho Tổng Thư ký Liên hợp quốc: “chủ quyền lãnh thổ, quyền và lợi ích biển của Trung Quốc ở Biển Đông được hình thành từ lâu trong quá trình lịch sử và được chính phủ Trung Quốc qua các thời kỳ kiên trì bảo vệ, phù hợp luật pháp quốc tế, bao gồm Hiến chương Liên hợp quốc và Công ước Liên hợp

quốc về Luật biển 1982; Trung Quốc sẽ không vì sự chỉ trích của quốc gia nào đó mà thay đổi lập trường. Mỹ không phải là bên tranh chấp ở Biển Đông, không những không tuân thủ cam kết “không giữ lập trường” trong tranh chấp chủ quyền lãnh thổ liên quan, mà còn thường xuyên gây phức tạp thêm tình hình ở Biển Đông, khiêu khích chính trị, chia rẽ quan hệ giữa các nước trong khu vực, điều này không có lợi cho hòa bình ổn định ở Biển Đông”.

Theo trang thông tin BNG Ấn Độ, các văn bản được tuyên bố/ký kết trong thượng đỉnh chính thức Ấn-Úc, ngày 4/6 gồm: (i) Tuyên bố chung về Đối tác Chiến lược Toàn diện; (ii) Tuyên bố Tầm nhìn chung về Hợp tác biển tại Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương; (iii) Thỏa thuận khung về Hợp tác Không gian mạng và Công nghệ không gian mạng then chốt có nguy cơ bị tội phạm lợi dụng; (iv) MOU về hợp tác trong lĩnh vực khai mỏ và chế xuất khoáng sản Then chốt và Chiến lược; (v) Thỏa thuận liên quan đến Hỗ trợ hậu cần Tương hỗ (MLSA); (vi) Thực hiện thỏa thuận liên quan đến hợp tác Khoa học Quốc phòng và Công nghệ đối với MOU về Hợp tác Quốc phòng; (vii) MOU về Hợp tác trong lĩnh vực Hành chính công và Quy định quản trị; (viii) MOU về hợp tác Đào tạo và Giáo dục Hướng nghiệp; (ix) MOU về quản lý nguồn nước.

Góc nhìn Quốc tế

+Châu Âu-Mỹ:

Greg Poling ngày 3/6 đánh giá Trung Quốc hiện chưa sẵn sàng tuyên bố ADIZ trong khu vực bởi: *Về chính trị*, giới lãnh đạo Trung Quốc cần trọng không để hành động của Trung Quốc đi quá xa trật tự quốc tế dựa trên luật pháp. *Về hậu cần và công nghệ*, Trung Quốc không có căn cứ không quân ở đây.

+ Đông Nam Á

Bilahari Kausikan, cựu Chính trị gia cấp cao Singapore ngày 3/6 nhận định: (i) Căng thẳng giữa Mỹ và Trung Quốc không phải cuộc “Chiến tranh Lạnh” mới do sự kết nối sâu về kinh tế giữa hai nước; (ii) Trung Quốc hiện không còn quá coi trọng Hồng Kông để buộc phải nhân nhượng các yêu cầu từ người dân ở đây.

+ Các nước khác:

Học giả Christina Lai Viện Chính trị học, thuộc Viện Hàn lâm Khoa học Đài Loan ngày 2/6, trên BBC cho rằng: (i) 16 chữ vàng "Láng giềng hữu nghị, hợp tác toàn diện, ổn định lâu dài, hướng tới tương lai" vẫn quan trọng với Việt Nam và Trung Quốc nhưng

quan hệ hai nước vẫn còn nhiều bất an; (ii) Căng thẳng từ cạnh tranh Mỹ - Trung và sự quyết đoán của Trung Quốc ở Hoàng Sa có thể khiến Việt Nam định vị lại chính sách với Trung Quốc; (iii) Việt Nam cần cân bằng thế nhị giữa quan hệ kinh tế và tranh chấp biển đảo; nên duy trì các kênh ngoại giao ổn định với Trung Quốc trong tương lai nhằm giải quyết căng thẳng gia tăng ở Đông Nam Á; (iv) Nếu chuyển giao lãnh đạo ở Việt Nam diễn ra êm đẹp, chính sách của Việt Nam với Trung Quốc sẽ có sự tiếp nối liên tục, ưu tiên duy trì tăng trưởng kinh tế cao và trật tự khu vực ổn định.

TS. Tetsuo Kotani, Viện Nghiên cứu Quan hệ Quốc tế, Nhật Bản ngày 2/6 cho rằng:

(i) Việc Trung Quốc đơn phương áp đặt lệnh cấm đánh bắt cá là không có cơ sở trong luật quốc tế. Bắc Kinh triển khai lực lượng phá hoại sự quản lý của Nhật Bản đối với đảo Senkaku là vi phạm Hiến chương Liên hợp quốc, vậy nên hoạt động chấp pháp của Trung Quốc trong vùng lãnh hải của Senkaku không hỗ trợ cho yêu sách của nước này; (ii) Hành vi tàu Trung Quốc đuổi tàu cá Nhật Bản tại Biển Hoa Đông nằm trong chính sách ngăn chặn tàu nước ngoài ở Đông Á của Cảnh sát biển Trung Quốc. Do đó, Nhật Bản nên yêu cầu Bắc Kinh dừng hành động ở Biển Hoa Đông và hợp tác với Philippines, Việt Nam và các nước bạn bè khác để đối phó với Trung Quốc trên khuôn khổ đa phương.

Biên tập: Nguyễn Phương Hoài

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.